

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Foruden 5-øren : faglig politik i socialistisk perspektiv

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1968

Emne: Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

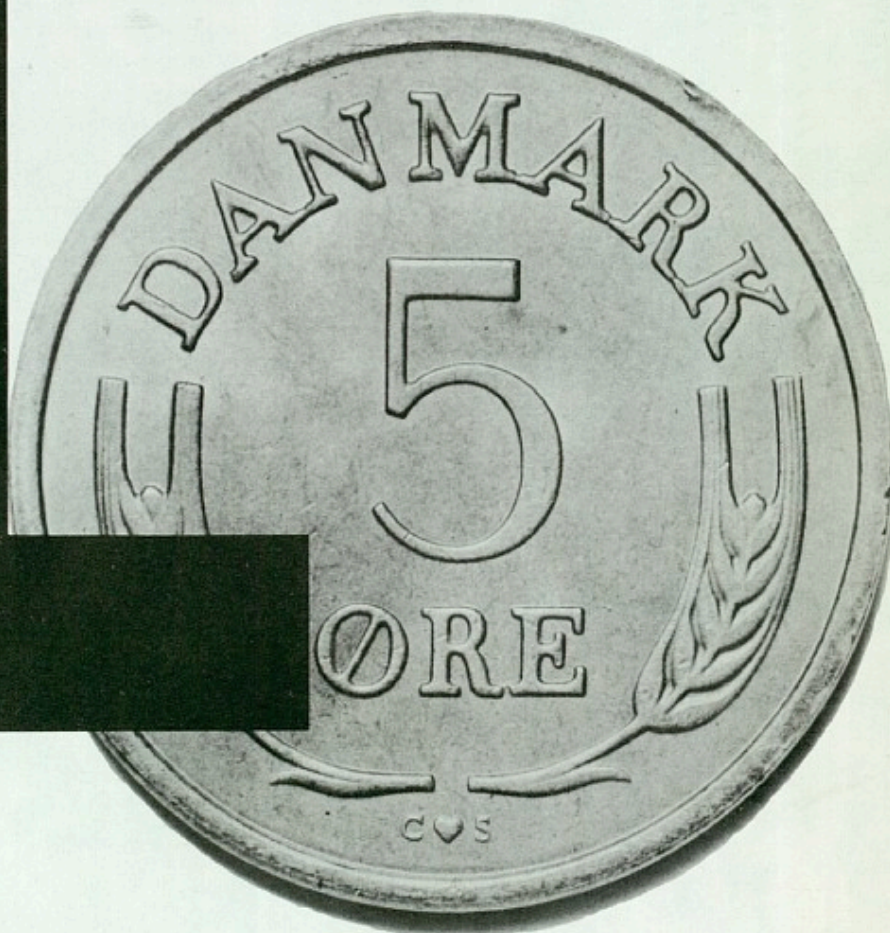
Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Foruden 5-øren : faglig politik i socialistisk perspektiv

...foruden 5-øren

faglig politik i socialistisk perspektiv

PARTIET VENSTRESOCIALISTERNE

MAJ 68

HVOR KAN ARBEJDER

- HOS STATEN?

Efter anden verdenskrig har den danske stat på flere gange grebet ind i overenskomstsituationerne. Den gjorde det i 1950 ved at forhøje lønningerne, da arbejderne forkastede forligsforslag til fordel for arbejdsgiverne. - Den gjorde det med behædelsesløsningen i 1963, hvor arbejderne ikke engang fik lejlighed til at stemme om overenskomsten. Blot et par eksempler på, at et demokratisk ledet regering sætter arbejdernes frie aktionsret ud af

- HOS LO?

LO har godkendt indgreb fra statsmagtens side overfor arbejderne. - LO har bundet arbejderne til arbejdsgiverne gennem Hovedaftalen. - LO godkender en statslig forligsmænd, som altid fremsætter forslag, der tilgodeser arbejdsgivernes interesser. - LO har godkendt, at det er forbudt at strejke i den periode, overenskomsten løber. - LO godkender den faglige voldgiftsret, som i langt de fleste tilfælde dømmer arbejderne imod.

KLASSEN HENTE STØTTE ?

- HOS SOCIALDEMOKRATIET?

Er det ikke socialdemokratisk ledede regeringer, der har ophøjet mæglingsforslag til lov, lavet helhedsløsning med de røde, fremsat lovforslag om at æde dyrtidsportioner sammen med SF? - Er det ikke de sammenvoksede tvillinger Socialdemokratiet og LO, som binder arbejdernes frie aktionsret på hænder og fødder?

Og hvad er resultatet af det velsumede samarbejde mellem statsmagten, Socialdemokratiet

at arbejdere har mistet deres handlemulighed at lønningerne ikke er faldt med produktivitet og at arbejdsløshed vokser som nar som høst, at de danske virksomheder ejes af en stadig større udenlandsk og indenlandsk klik.

at dansk produktion stadigæk drives ud fra produktivitet og ikke ud fra samfundshensyn og dansk erhvervsliv er afhængigt af de store muligheder for Vesten, især i USA.

Hvad kan arbejderklassen gøre?

PÅ KORT SIGT

må arbejderne gøre op med fagbevægelsens pampere og genskabe demokratiet i fagbevægelsen

må arbejderne gøre op med Socialdemokratiets og SFs ledere og forlange af dem, at de ikke freder kapitalisterne med nye arbejderfjendtlige »arbejderregeringer«

må arbejderne skaffe sig en Hovedaftale, der genskaber aktionsfriheden overfor arbejdsgiverne

PÅ LANGT SIGT

må arbejderne gøre op med den hellige treenighed staten, LO og Socialdemokratiet

må arbejderne kæmpe for selv at tage magten i samfundet, for selv at overtage statsmagten, ikke med kapitalisternes velsignelse, men tværtimod ved at fjerne kapitalisterne fra magten

kun på denne måde kan socialismen indføres

HVAD BETYDER SOCIALISMEN FOR ARBEJDERKLASSEN?

Kun under socialismen kan produktionen planlægges udfra arbejderne interesser og ikke blot til glæde for arbejdsgivere og pampere

Kun under socialismen kan man sikre lige muligheder for alle

Kun under socialismen kan arbejdsløsheden fuldstændigt afskaffes

Kun under socialismen får arbejderne det fulde udbytte af deres arbejdsindsats og skal ikke længere poste penge i lommen på arbejdsgiverne

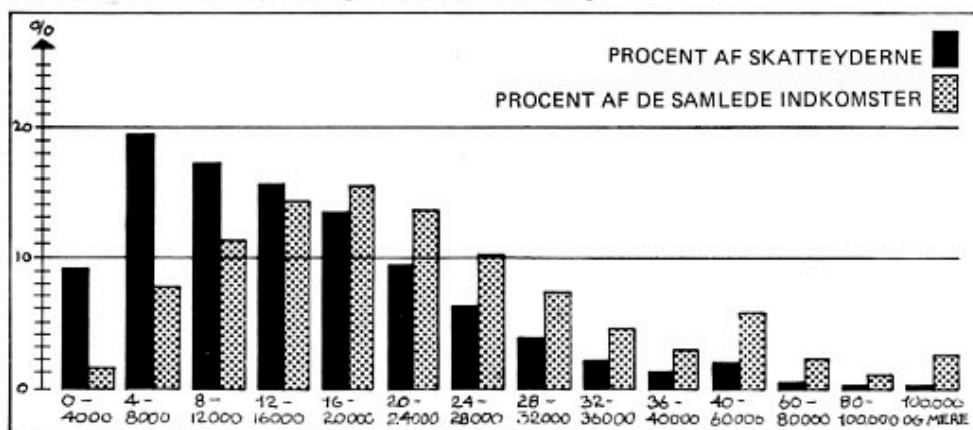
4 Kun under socialismen kan arbejderne opnå politisk, økonomisk og arbejdsmæssigt demokrati

indkomstfordelingen i Danmark

Indkomstfordeling og demokrati hører nøje sammen. Det er karakteristisk for et udemokratisk og autoritært styre, at der er en meget skæv indkomstfordeling, og at der ikke gøres noget for at rette den op. Modsat må man forlange af et demokratisk samfund, at der ikke findes store grupper af mennesker, der til stadighed holdes på et lavt indkomstniveau, eller hvis sådanne grupper findes, at der så effektivt og målbevidst gøres noget for at af-

hjælpe denne uretfærdighed.

Som situationen er i dag (1965-tal) har 75 % af alle skatteydere under 20.000 kr. (ansat indkomst) om året. Men de 75 % af personerne har kun 50 % af de samlede indkomster. For de høje indtægters vedkommende er forholdet modsat: her har ca. 3 % af personerne godt 11 % af indkomsterne. Der er altså meget langt igen, før vi har en jævn indkomstfordeling.

Hvordan er indkomstfordelingen i Danmark? Søjlerne viser klart, at der stadig eksisterer en meget skæv indkomstfordeling.

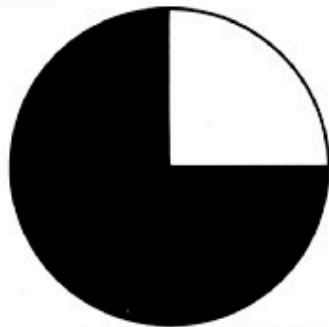
Men er det ikke blevet bedre i de senere år? Har de sociale ydelser og de højere lønninger ikke medført en udligning? Har lønmodtagerne ikke tilkæmpet sig en stigende andel af samfundsproduktet?

Disse spørgsmål må ganske klart besvares benægtende:

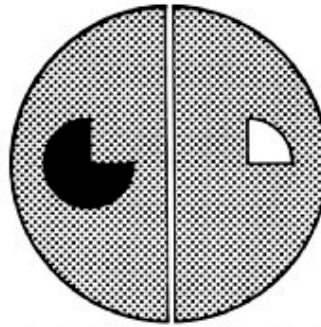
Stiller man lønmodtagernes andel af de samlede indkomster overfor den del, der tilfalder kapitalejere og private erhvervsdrivende, viser

5

75% AF SKATTEYDERNE TJENER UNDER 20.000 KR. OM ÅRET, OG 25% TJENER OVER 20.000 KR.

DE 75% AF SKATTEYDERNE FÅR KUN 50% AF DEN SAMLEDE INDKOMST, MEDENS DE 25% AF SKATTEYDERNE FÅR DE ANDRE 50%.

det sig, at denne »lønandel« ganske vist er steget lidt gennem det sidste tiår, men at der samtidig er blevet flere lønmodtagere og færre selvstændige erhvervsdrivende. Resultatet af udviklingen er derfor blevet, at der ikke har været nogen ændret fordeling af produktionens resultat mellem arbejdskraft og kapital.

Men hvad så med indkomstfordelingen? Herom foreligger der nu en redegørelse fra Det økonomiske Råd (vismændene), hvor man har undersøgt udviklingen i indkomstfordelingen. Resultatet af undersøgelsen er, at indkomstfordelingen ikke er blevet mere jævn, men at der i de senere år snarere er tendens til det modsatte. Der fandt en vis indkomstudjævning sted fra 1939 til 1949 – dog mest til fordel for mellemindtægterne – de laveste løngrupper, dvs. først og fremmest de ufaglærte, fik ingen forbedring. Efter 1950 gik indkomstudjævningen stort set i stå, og der er oven i købet tegn på, at der har været en udvikling mod en større skævhed.

Man skulle egentlig have ventet, at den høje beskæftigelse efter 1958 havde betydet indkomstudjævning, men det har altså ikke været

tilfældet. Tilsvarende skulle ændringer i befolkningens erhvervs-mæssige fordeling – færre ved landbruget og flere i byerhvervene – have medført en større lighed, fordi lønnen ligger højere i byerne. Men det modsatte har altså været tilfældet.

Endvidere har en større andel af de gifte kvinder været erhvervsbeskæftigede. Dette skulle også have givet en tendens til en mere ligelig indkomstfordeling, men denne tendens har altså ikke kunnet slå igennem – der har også her været for stærke kræfter, der trækker den anden vej.

Der er dog samtidig foregået en vis udligning over de offentlige ydelser – dvs. folkepension, undervisning, sundhedsvæsen m.v. – men heller ikke disse bestræbelser har været tilstrækkelige til at opveje de negative kræfter.

Konklusionen bliver derfor: trods fuld beskæftigelse i en lang periode, trods sociale ydelser, trods flere erhvervsbeskæftigede i byer og trods flere kvinder på arbejdspladserne, har der ikke været nogen jævnere indkomstfordeling. Derimod har der efter alt at dømme været en tendens til øget ulighed.

6

SOLIDARISK LØNPOLITIK – MYTE ELLER VIRKELIGHED ?

Solidarisk lønpolitik nyder jo stadig omtale på en måde, som var det accepteret af alle. Hvordan arter virkeligheden sig egentlig?

Kvinderne har ganske vist i forbindelse med deres større deltagelse i produktionen opnået en forholdsvis forbedret – omend langt fra god – lønmæssig stilling. Men bortset herfra er det jo, når talen er om solidarisk lønpolitik, ganske særlig forholdet mellem faglærte og ikke-faglærte, der interesserer.

Ser man på illustrationen, der dækker perioden efter krigen, er det sådan, at hvor kurven ligger over stregen, er lønforskellen mellem faglært og ikke-faglært blevet forholdsvis større – omvendt hvor kurven ligger under stregen.

Man ser da, at det så udpræget er en forøget lønspredning, der er karakteristisk. For perioden 1946-67 som helhed har de ufaglærte – og herunder de lavtlønnede – således ikke kunnet hente ind forholdsvis på de faglærte, tværtimod har de tabt terræn.

Den solidariske lønpolitik har derfor alt i alt været en fiasko.

Hvad er forklaringen?

En del af forklaringen må søges deri, at nok har fagbevægelsen som helhed gerne talt om solidarisk løn-

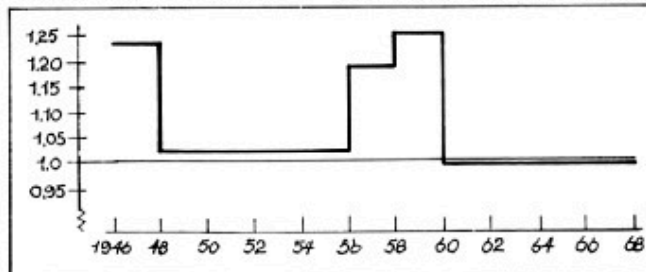
politik, men langt fra alle – for nu at sige det pænt – har virket særlig aktivt for denne sag.

En anden og væsentlig del af forklaringen findes, når man betragter selve lønnens sammensætning af overenskomstmæssige lønstigninger, dyrtidsreguleringer og lønglidning.

Det er over de to første dele, der skal føres solidarisk lønpolitik. Samtidig er det dog også her staten sætter ind med sine hyppige indgreb overfor arbejdernes lønninger. Det gælder i lige høj grad, når der er tale om socialdemokratiske regeringer. Det er overenskomsterne, som vismændene opstiller lønrammer for. Det er dyrtidsreguleringen, man griber ind overfor – sidst forsøgt i efteråret endog med LO-ledelsens anbefaling!

At endelig den del af lønnen, lønglidningen, der bestemmes af den frie markedsmekanisme ikke virker solidarisk, undrer vel næppe nogen. En kapitalistisk økonomi og solidaritet har aldrig været forenelige størrelser.

At denne beskrevne udvikling så i øvrigt har fundet sted i en periode med en på papiret stærk fagbevægelse og under almindeligvis socialdemokratisk ledede regeringer burde mane til mere end blot eftertanke.

VENSTRESOCIALISTERNE

STRUKTURÆNDRING OG DEMOKRATISERING

VS går ind for en gennemgribende strukturændring og *demokratisering* af fagbevægelsen bl. a. ved indførelse af direkte medlemsafgørelse.

LIGE LØN - SOLIDARISK LØNPOLITIK

VS kræver *lige løn* for lige arbejde uden hensyn til køn og uddannelse; dette krav understreges yderligere af den kendsgerning, at Danmark internationalt har bundet sig til en aftale herom. I forbindelse hermed må der gennemføres en *solidarisk lønpolitik*, som forbedrer de lavtlønnedes stilling.

FULD ERSTATNING VED TAB AF ARBEJDSINDTÆGT

VS kræver, at enhver lønmodtager, der på grund af sygdom eller på anden måde uforskyldt mister sin arbejdsindtægt, får *fuld erstatning*. Dette vil bl. a. modvirke, at arbejdsløshed bruges som samfundsøkonomisk regulator.

ARBEJDSANVISNING

VS må med den nuværende samfundsstruktur *afvise* en offentlig arbejdsanvisning.

40-TIMERSUGEN

Tiden er inde til indførelse af *40-timersugen*, og i øvrigt må arbejdstidsforkortelserne ske i takt med den fremadskridende rationalisering og automatisering af samfundet.

OG FAGBEVÆGELSEN

LØN OG INFLATION

Det er en kendsgerning, at den tekniske udvikling mod fuldautomationen medfører, at lønnens andel i produktionsomkostningerne får en stadig mindre betydning i moderne industri. Derfor må VS afvise den borgerlige teori om *lønnen* som hovedkilde til *inflation*.

LÆRLINGEUDDANNELSEN

VS går ind for, at *mesterlæren* afskaffes, og at læretiden bedst muligt udnyttes gennem vekselvirkning mellem centralfagskoler og værkstedspraksis. Læretidens længde og uddannelsens form, herunder lønforholdene, må tages op til fuldstændig nyvurdering.

OMSKOLING

VS kræver videre, at ønsker fra den enkelte vedrørende omskoling efterkommes i langt større udstrækning, end det er tilfældet for øjeblikket, og uden tab af arbejdsindtægt.

FORLIGSMANDSLOV OG ARBEJDSRET

VS vil i folketinget stille forslag om ændring af *forligsmandsloven*, især tagende sigte på en ændring af sammenkædningsreglerne og afstemningsreglerne ved kompetent forsamling. Og der vil blive stillet forslag om en revision og demokratisering af den helt igennem forældede og uretfærdige *arbejdsret*.

DEMOKRATI PÅ ARBEJDSPLADSEN

Demokrati på arbejdspladsen er uløseligt forbundet med økonomisk demokrati (§ 4 i hovedaftalen skal derfor opsiges). Dette bør dog ikke forhindre, at stat og kommune går i spidsen i den retning; dette gælder også for Kooperationen og fagbevægelsen, for hvilke det burde være en helt naturlig målsætning.

---

arbejderbevægelse = international solidaritet

1. MAJ er dagen, hvor arbejderklassen demonstrerer sin internationale solidaritet. Men har arbejderne da nogen modstander, som de i fællesskab, på tværs af grænser og kontinenter, må stå sammen om at bekæmpe? Spørger man en vietnamesisk bonde, en boliviansk minearbejder, en sydafrikansk farvet eller en arabisk student, vil svaret blive det samme:

Modstanderen i verdensmålestok
er den amerikanske imperialisme!

Nogle vil måske indvende, at ordet imperialisme er en fladtrådt floskel, men lad os se på nogle kendsgerninger:

Det er USA, som fører udryddelseskrig i Vietnam.

Det er USA, som har stablet det indonesiske militærdiktatur på benene.

Det er USA, som holder liv i de korrupte regeringer på Taiwan, i Sydkorea, i Thailand og på Philippinerne.

Det er USA, som har forhindret det congolesiske folk i at opnå fuld uafhængighed.

Det er USA, som holder militærdiktaturerne i Sydamerika i live.

Det er USA, som har skabt en ring af militærbaser over hele verden, som har skabt militærpakterne NATO, SEATO og CENTO.

Det er USA, som gang på gang har grebet ind og styrtet fremskridtsvenlige regeringer – i Guatemala, i Den dominikanske Republik, i flere sydamerikanske stater, i Mellemøsten, og som har forsøgt det samme på Cuba.

DETTE ER IMPERIALISME!

MEN ER DENNE IMPERIALISME
OGSÅ DEN DANSKE
ARBEJDERKLASSES MODSTANDER?

Gennem NATO og NATOs nødplan har USA sikret sig, at ethvert forsøg på at slå ind på socialismens vej standses ved voldelige indgreb.

Gennem kapitalinfiltration domineres stadig større dele af dansk erhvervsliv af amerikanske eller amerikansk betalte virksomheder (Esso, Ford, Unilever osv.).

Gennem militært samarbejde i NATO er Danmark spændt for USAs vogn.

MÅLET FOR DANSK ARBEJDER-
KLASSE MÅ VÆRE AT SIKRE
VORT LANDS POLITISKE FRIHED
OG UAFHÆNGIGHED.

Danmark må udmeldes af NATO.

Danmark må afvise indtræden i Fællesmarkedet.

Danmark må genvinde sin neutralitet.

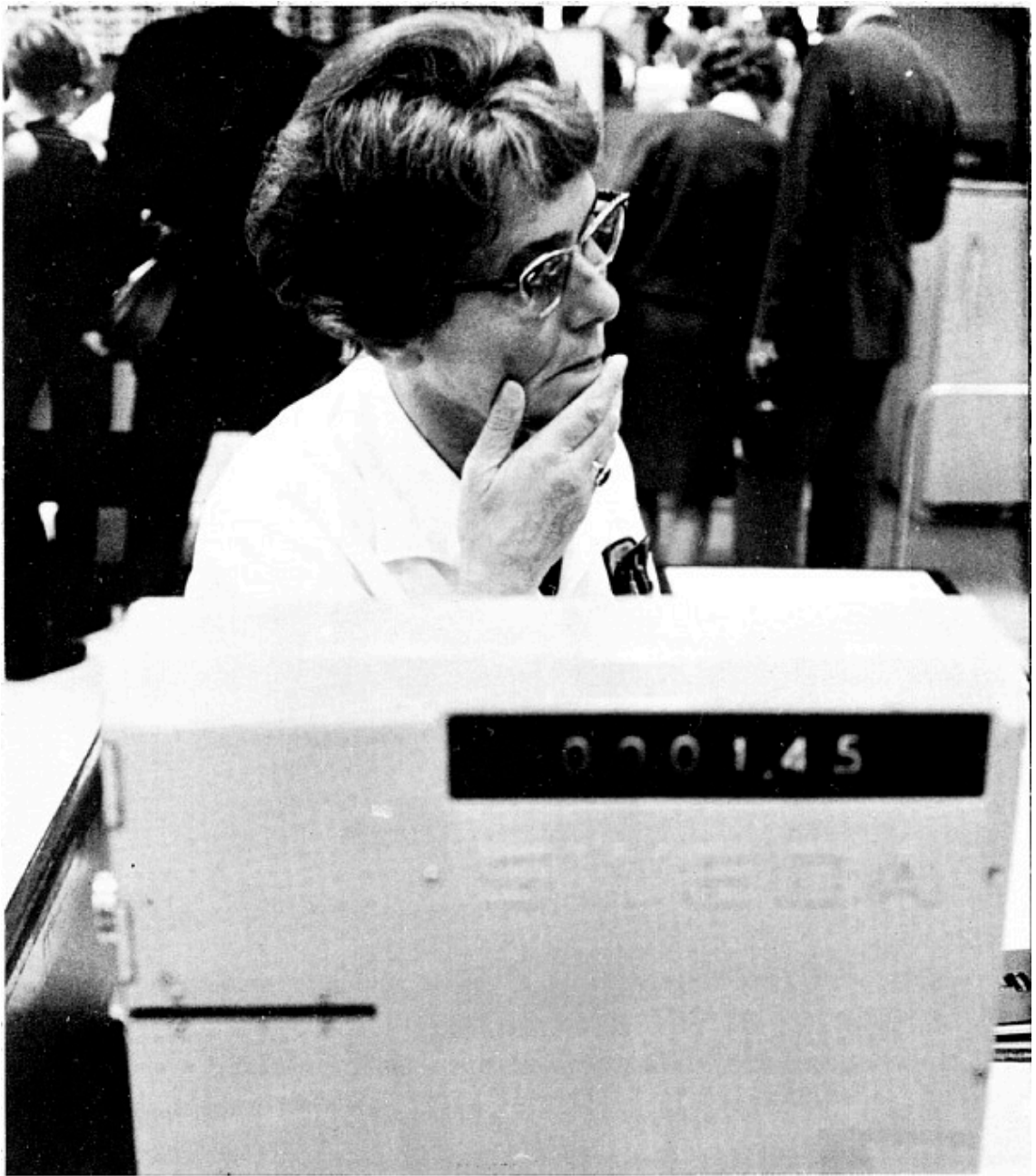
Danmark må støtte den vietnamesiske befrielsesfronts kampmål.

Danmark må solidarisere sig med de anti-imperialistiske bevægelser over hele verden, ikke mindst i selve USA.

Solidaritet med de anti-imperialistiske bevægelser i verden vises bedst gennem vor egen kamp for et socialistisk Danmark.

**KUN HERVED VIRKELIGGØRES 1. MAJS
INTERNATIONALE SIGTE.**

Yderligere eksemplarer af denne pjese kan rekvireres hos VENSTRESOCIALISTERNE, Christiansborg, København K. Tel. (01) 66 00, lokal 561.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk